

یکشنبه 31 خرداد 1394 - 4 رمضان 1436 - 21 ژوئن 2015

رحلت عارف کامل و استاد بزرگ اخلاق «میرزا جواد آقاملکی تبریزی»...

* 31 خرداد درگذر تاریخ

* رحلت عارف کامل و استاد بزرگ اخلاق «میرزا جواد آقاملکی تبریزی» (1305 ش) اشاره:

آیت الله میرزا جواد آقا ملکی تبریزی در حدود اواخر نیمه اول قرن سیزدهم هجری شمسی در خانواده‌ای متدین در تبریز به دنیا آمد. وی پس از تحصیلات مقدمات و سطوح حوزه، برای تکمیل تحصیلات خود راهی نجف اشرف گردید و در محضر عالمان نامداری همچون آخوند خراسانی و حاج آقارضا همدانی، فقه و اصول را آموخت و در حلقه درس حدیث محدث بزرگ، میرزا حسین نوری حاضر شد.

میرزا جواد ملکی پس از چندی در محفل عارف سترگ، آخوند ملاحسینقلی همدانی قرار گرفت و پای در سیر و سلوک و عرفان و تهذیب نفس نهاد. وی در حدود سال 1280 ش راهی قم گردید و درس فقه، اخلاق و عرفان خود را برپا کرد. تابناکی سال‌های حضور این شخصیت علمی - عرفانی، زمینه‌ساز هجرت بسیاری از علما و بزرگان به سوی این خطه گردید و فضایی فراوانی در حلقه درس میرزا جواد جای گرفتند که حضرات آیات عظام: حاج آقا حسین فاطمی قمی، آخوند ملا علی همدانی، سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی، سید ابوالقاسم خویی، سید رضا بهاء‌الدینی و حضرت امام خمینی(ره)، از آن جمله‌اند.

همچنین برخی از کتب این سالک الی الله بدین قرارند: اسرار الصلاة، المراقبات و رساله لقاءالله و... . سرانجام مرغ جان آیت الله میرزاجواد ملکی تبریزی، این عارف کامل و عالم عامل و سالک واصل در

سی و یکم خرداد 1305 ش برابر با یازدهم ذی حجه 1344 ق از قفس تن رهایی یافت و پیکر مطهر وی پس از تشییعی با شکوه، در جوار حرم حضرت معصومه(س) در قبرستان شیخان قم، رخ در نقاب خاک کشید.

* رأی مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت سیاسی بنی صدر (1360 ش) اشاره:

پس از ماه‌ها درگیری بنی صدر و هوادارانش با نیروهای ارزشی و انقلابی، طرح عدم کفایت سیاسی رئیس جمهور در مجلس شورای اسلامی مطرح شد.

مهمترین دلیل بر عدم کفایت سیاسی بنی صدر، موضع‌گیری وی علیه نظام جمهوری اسلامی و اتحاد نامقدس با کلیه نیروهای ضد انقلاب وابسته به شرق و غرب جهت نابودی نظام اسلامی و همچنین مخالفت مستمر وی با مجلس شورای اسلامی از بدو تأسیس و حتی پیش از افتتاح آن، دخالت صریح در قوه قضاییه و عدم درک صحیح از بدیهی‌ترین اصول قانون اساسی و نیز عدم اعتقاد به اصل تفکیک قوا عنوان گردید. در نتیجه، این طرح با 177 رأی موافق، 1 رأی مخالف و 12 رأی ممتنع به تصویب رسید و یک روز پس از تصویب طرح عدم کفایت سیاسی بنی صدر، حضرت امام خمینی(ره)، وی را از ریاست جمهوری اسلامی ایران نیز عزل کردند.

این در حالی بود که حضرت امام، پیش از این وی را در بیستم خرداد 1360، از فرماندهی کل قوا نیز عزل کرده بودند. پس از برکناری بنی صدر از ریاست جمهوری، فعالیت‌های خرابکارانه و براندازانه بر ضد حکومت و دولت آغاز شد که عمدتاً از طرف منافقین موسوم به سازمان مجاهدین خلق سازما ندهی می‌گردید. از جمله در

هفتم تیرماه 1360، دفتر حزب جمهوری اسلامی منفجر شد و طی آن، آیت الله بهشتی و شماری از وزرا و نمایندگان مجلس شورای اسلامی به شهادت رسیدند.

همچنین در هشتم شهریور 1360، دفتر نخست وزیری منفجر شد و در آن، محمدعلی رجایی، رئیس جمهور و دکتر محمد جواد باهنر، نخست وزیر و تعدادی از شخصیت‌ها شربت شهادت نوشیدند. این وقایع می‌توانست به سادگی منجر به سقوط یک نظام سیاسی شود، اما بازتاب آن در مردم، نتیجه معکوس داشت چرا که با سخنرانی‌ها و پیام‌های امام خمینی(ره) که به نحو هوشمندانه‌ای به مردم امید می‌دادند، آنان را انسجام می‌بخشیدند و گروه‌های سیاسی ضد نظام را بی اعتبار می‌ساختند، اثری وصف ناشدنی در ملت مسلمان برای مقاومت بیشتر ایجاد می‌کرد. از این جهت بود که نظام اسلامی از این دوران پرخطر و پرآشوب با توکل بر خدا، رهبری‌های حضرت امام و مقاومت و پایدار مردم گذشت و به مسیر خود ادامه داد.

* حادثه دلخراش زلزله، در استان‌های گیلان و زنجان (1369ش)

اشاره:

در نیمه شب سی‌ویکم خرداد ماه 1369، زلزله شدیدی در گیلان و زنجان به وقوع پیوست که بیش از پنجاه هزار تن کشته و شصت هزار نفر مجروح و نیم میلیون آواره برجای گذاشت. در اثر این زمین لرزه، 32 هزار واحد مسکونی روستایی و هزاران خانه و مغازه در شهرهای استان‌های گیلان و زنجان به طور کامل تخریب شد. همچنین نزدیک به یک میلیون رأس انواع احشام نیز زیر آوار ماندند. قدرت این زلزله سهمگین 3/7 درجه در مقیاس ریشتر و با مرکزیت شهر رودبار بود.

* رحلت عالم بزرگوار و فقیه جلیل، آیت الله «سیدمحمدباقر سلطانی طباطبایی بروجردی» (1376ش)

اشاره:

آیت الله سیدمحمدباقر سلطانی طباطبایی بروجردی فرزند آیت الله سیدعلی‌اصغر سلطان العلماء بروجردی از علما و بزرگان آن شهر، در سال 1291 ش (1333 ق) در بروجرد به دنیا آمد. وی پس از پشت سر گذاشتن مقدمات علوم در زادگاهش، راهی قم گردید و از محضر استادان بزرگی همچون حضرات آیات سید محمدتقی خوانساری، محمد فیض قمی و محمد علی اراکی استفاده کرد. آیت الله سلطانی سپس عازم نجف اشرف شد و در حلقه درس آیات عظام سید ابوالحسن اصفهانی و آقاضیاءالدین عراقی شرکت نمود و به مدارج والای علمی دست یافت. این عالم ربانی پس از آن مدتی در مشهد و در نهایت در قم سکنی گزید و به تدریس فقه و اصول مشغول شد. آیت الله سلطانی در این سال‌ها همزمان با تدریس، در درس فقه و اصول آیت الله بروجردی و درس معقول آیت الله شاه آبادی شرکت می‌جست و در این علوم به مدارج بالایی دست یافت. آیت الله سلطانی از آن پس یکسره به تدریس و تالیف همت گماشت و شاگردان فاضلی در حوزه علمیه قم پرورش داد. همچنین از این عالم برجسته آثاری از جمله استصحاب، الفوائد الفاطمیه و رساله‌ای در شرح منظومه میرزا محمد تنکابنی بر جای مانده است. آیت الله سلطانی، دوستی دیرینه‌ای با حضرت امام خمینی(ره) داشته و حاج احمد خمینی نیز داماد ایشان بود. معظم له در دوره اول مجلس خبرگان قانون اساسی نیز حضور داشت. سرانجام این فقیه اصولی و مدرس برجسته حوزه علمیه قم، در سی و یکم خرداد 1376 ش برابر با پانزدهم صفر 1418 ق در 85 سالگی بدرد حیات گفت و در جوار مرقد مطهر حضرت امام خمینی(ره)، به خاک سپرده شد.

* درگذشت مهندس محمد مهریار، معمار، مرمت‌گر و پژوهشگر میراث فرهنگی (1383ش)

اشاره:

مهندس محمد مهریار، در 23 اردیبهشت سال 1318 خورشیدی در تهران زاده شد. از سال 1340 تا 1348 در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران در رشته معماری تحصیل کرد. از سال 1349 فعالیت حرفه‌ای خود را در زمینه آثار تاریخی معماری ایران آغاز کرد و در سال 1379 در سازمان میراث فرهنگی کشور بازنشسته شد. پس از دوران بازنشستگی، مهریار از تلاش دست برنداشت. او کسی بود که مرز باستان‌شناسی و معماری را در حیطه مطالعات تاریخی برداشت و معماری را در بوته باستان‌شناسی به مرحله تحلیل رساند. شاید او را بتوان معمار و باستان‌شناس یا مرمتگر نامید ولی مناسب‌ترین عنوان پژوهشگر معماری ایران است. پس از زلزله بم، مهریار تمام نیروی خود را صرف مطالعه و بهینه‌سازی روند ساماندهی و مرمت آثار آسیب دیده کرد و عاقبت در آخرین روزهای بهار سال 1383 جسم او یاری تحمل پشتکارش را نکرد و به دیار مینو شتافت. مهریار شناخت عمیقی از فرهنگ و تمدن ایران‌زمین داشت. او با میراث فرهنگی سراسر کشور آشنا بود و در تعداد زیادی از بناها، محوطه‌ها، بافت‌های فرهنگی و تاریخی کشور مطالعه و تعدادی از این آثار را کاوش باستان‌شناسانه، حفاظت، مرمت و سازماندهی کرده بود. وی در زمینه‌های پژوهش‌های باستان‌شناسی صاحب‌نظر بود، به گونه‌ای که مجوز انجام کاوش‌های تخصصی باستان‌شناسانه را در اختیار داشت. از فعالیت‌های این استاد فقید می‌توان به معرفی فنی و تخصصی دیوار گران و بستر آن، مسوولیت آزادسازی و سازمان‌دهی و مطالعات تپه هگمتانه، اجرای کاوش‌ها و پژوهش‌های مستقل در تخت سلیمان تکاب، پژوهش روی پل‌های تاریخی خوزستان، ایلام و لرستان و پژوهش اساسی روی «پل دختر» لرستان و ارائه طرح بازسازی لرستان، مسوولیت پروژه بزرگ تخت‌جمشید - پاسارگاد و طرح جامع تعمیرات پرستشگاه آناهیتا اشاره کرد. کتاب «اسناد تصویری شهرهای ایرانی در دوره قاجاریه» به دو زبان فارسی و انگلیسی، «استوناندو»، نوروز در بیشابور، نقش معماری در رمز آئینه سفال، از نخستین ارمغان ساقی، نخستین خشت، نخستین پیاله، فهرست گزارش‌های پژوهش، بررسی، کاوش و مقاله‌های مربوط به سخنرانی‌ها از جمله آثار محمد مهریار است.

که برای پژوهشگران رشته معماری و باستان‌شناسی به یادگار مانده است.

* درگذشت عبدالعزیز فرمانفرمایان معمار استادیوم آزادی و از تهیه‌کنندگان «نقشه جامع شهر تهران» (1392ش) اشاره:

عبدالعزیز فرمانفرمایان معمار معاصر، استاد دانشگاه تهران و از بنیانگذاران نظام مهندسی جدید در ایران روز گذشته بر اثر بیماری طولانی‌مدت در شهر «پالما د مایورکا» درگذشت و فردا در آرامگاه «مون‌پارناس» پاریس به خاک سپرده خواهد شد. وی که برای دیدار با خواهرش در اسپانیا به سر می‌برد در آنجا درگذشت ولی برای خاکسپاری پیکرش به پاریس منتقل می‌شود. وی که فرزند عبدالحسین میرزا فرمانفرما یکی از رجال اواخر دوره قاجار بود، در سال ۱۲۹۹ متولد شد و تحصیلاتش را در دانشسرای عالی ملی هنرهای زیبای پاریس (دانشکده بوزار) گذراند. وی در آوریل دهه 30 فارغ‌التحصیل شد و به ایران بازگشت و در گاراژ پدرش کار طراحی را آغاز کرد.

زنده‌یاد فرمانفرمایان پس از آن در یکی از آتلیه‌های دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران زیر نظر محسن فروغی همراه با مهندس «آفتن دلیان»، هوشنگ سیحون و حیدر غیایی به کار و تدریس مشغول شد.

استادیوم ورزشی، ساختمان شرکت نفت، مسجد دانشگاه تهران، ساختمان وزارت کشاورزی، برج‌های سامان، برج‌های ونک پارک، ساختمان بورس، دانشکده دامپزشکی، کاخ مادر سعدآباد، کاخ نیاوران، ساختمان اداری صدا و سیما و موزه فرش تهران برخی از آثار این هنرمند معمار به‌شمار می‌روند. شناخته‌شده‌ترین فعالیت شهرسازی زنده‌یاد فرمانفرمایان، تهیه نقشه جامع شهر تهران با همکاری «ویکتور گروئن» بود.

نام زنده‌یاد عبدالعزیز فرمانفرمایان در کتاب معماران ایران که دایره‌المعارفی دوزبانه (فارسی - انگلیسی) در زمینه معماری است و به معرفی 114 معمار پیشکسوت ایران می‌پردازد، آمده است. وی که به روش From flow the function کار می‌کرد، علاوه بر طراحی معماری در طراحی شهری و شهرسازی به فعالیت مشغول شد و در سال‌های 1346 تا 1354 تمامی کارهای غیرصنعتی کنسرسیوم نفت شامل شهرسازی، مدرسه‌سازی، خانه‌سازی و ساخت دفاتر اداری در مناطق نفت‌خیز را به عهده داشت و شهرسازی و خانه‌سازی مجموعه شرکت مس سرچشمه کرمان، شرکت خانه در کرج، شرکت خانه در اصفهان و شرکت خانه در شرق تهران را نیز انجام داد.

* درگذشت دکتر مینا ایزدیار بنیانگذار انجمن تالاسمی و رئیس سابق انجمن تالاسمی (1392ش) اشاره:

سالها بود که ایجاد انجمن حمایت از بیماران دیر درمان همچون تالاسمی و هموفیلی یک رویا بود. تلاش‌های فراوانی برای ایجاد این نوع سازمان‌های حمایتی با عدم موفقیت به بایگانی سپرده شد تا اینکه در سال 1368 به همت جمعی از افراد توانا اولین انجمن حمایت از بیماران دیر درمان به عنوان انجمن تالاسمی ایران تأسیس شد.

دکتر مینا ایزدیار رئیس گروه مؤسسان انجمن تالاسمی ایران و ریاست هیئت مدیره انجمن تالاسمی ایران با درایت خود نقش بسیار بارزی در راه‌اندازی این نهاد حمایتی داشت. بعد از گذشت 24 سال از تأسیس این نهاد حمایتی، ایران تنها کشور در حال توسعه‌ای است که تمام مبتلایان تالاسمی در آن شناسایی و تحت پوشش انجمن تالاسمی ایران قرار گرفته‌اند. به عنوان اولین کشور در حال توسعه و مسلمان الگوی پیشگیری از تالاسمی را برای سایر کشورها ایجاد کرده همه این دستاوردها مرهون زحمات دکتر ایزدیار و همکاران اوست.

خاطره این پزشک بلند همت هرگز از یادها نخواهد رفت و تا زمانی که حتی یک بیمار تالاسمی در ایران به درمان نیاز دارد،

نام دکتر مینا ایزدیار و خاطره همت والایش در اذهان باقی خواهد ماند.

ایشان ظهر روز جمعه 31 خرداد پس از دو سال مبارزه با بیماری سخت در کنار فرزندان خود در خارج از کشور دیده از جهان فرو بست.

* قوام السلطنه کابینه خود را به شرح زیر به مجلس شورای ملی معرفی نمود: (1301ش) اشاره:

قوام السلطنه رئیس الوزراء و وزیر امور خارجه - سردار سپه وزیر جنگ - محتشم السلطنه وزیر علوم - فهیم الملک وزیر مالیه - وحید الملک وزیر پست و تلگراف - مشارالسلطنه وزیر عدلیه - عمید السلطنه وزیر فوائد عامه و تجارت. وزیر داخله تعیین نشد.

* 4 رمضان درگذر تاریخ

* وفات «قاضی سعید بن سناء الملک» ادیب مصری (608 ق)

اشاره:

ابوالقاسم هبة الله بن جعفر ملقب به قاضی سعید ابن سناء الملك در سال 545 ق در قاهره به دنیا آمد. او قرآن، نحو و برخی علوم دیگر را فرا گرفت و با سرودن قصایدی در مدح صلاح الدین ایوبی و نیز قاضی فاضل، نبوغ خود را آشکار نمود. پس از این که وی در فنون بلاغت و نویسندگی تبخّر و تجربه‌ای کسب کرد، قاضی فاضل او را در امور ولایت مصر به کار گماشت ولی آن چه بیشتر باعث شهرت و بلندی آوازه‌ی ابن سناء الملك شد، تدوین اصول و قواعد مؤسّحات است. دیوان شعر او در موضوعات گوناگون از جمله توصیف روز عاشورا و شهادت امام حسین (ع) و... سروده شده است.

* درگذشت آیت الله

«شیخ حسنعلی تهرانی» (1325 ق)

اشاره:

آیت الله شیخ حسنعلی تهرانی فرزند

حاج محمود تاجر تبریزی در تهران دیده به جان گشود. پس از فراگیری مقدمات، عازم نجف اشرف گردید و از محضر بزرگانی چون میرزای بزرگ شیرازی بهره جست.

ایشان صاحب کرامات بوده و به توصیه‌ی استادش، پیش از درس، نهج البلاغه می‌گفت و روح شاگردان را با کلام امیرالمؤمنین (ع) صفا می‌بخشید.

این عالم ربانی از صالحین بوده و از کثرت احتیاط، از حقوق شرعی استفاده نمی‌کرد و به نماز و مراقبت بر اعمال، دقت زیادی داشت. آیت الله تهرانی پس از فوت در جوار

حضرت امام رضا (ع) به خاک سپرده شد.

* رحلت آیت الله «میرزاهاشم آملی» فقیه نامدار شیعه (1413 ق)

اشاره:

آیت الله میرزا هاشم آملی در سال 1322 قمری در روستای «پردیه لاریجان» آمل دیده به جهان گشود.

پس از آموختن قرآن و گذراندن تحصیلات ابتدایی، علاقه‌ی سرشار او به علوم دینی، وی را به آمل و از آن جا به تهران کشاند. در مدرسه‌ی علمیه‌ی سپهسالار تهران که در آن زمان زیر نظر آیت الله سید حسن مدرس اداره می‌شد اقامت نمود. وی به علت هوش و ذکاوت زیادش در تهران از محضر اساتیدی چون سیدمحمد تنکابنی و میرزا ابوالحسن شعرانی استفاده نمود.

پس از مدتی به قم عزیمت نمود و از محضر اساتیدی چون آیت الله حائری، حجت کوه کمره‌ای و شاه آبادی استفاده شایانی برد. پس از اخذ اجازه‌ی اجتهاد، به نجف اشرف مشرف شد و از دروس فقه و اصول میرزای نائینی، سیدابوالحسن اصفهانی و آقاضیاء عراقی کسب فیض نمود.

این عالم ربانی و فقیه بزرگوار علاوه بر تحصیل به تدریس نیز پرداخت و بعدها حلقه‌ی درس خارج خود را تشکیل داد. حضرات آیات میرزا جواد تبریزی، ناصر مکارم شیرازی، عبدالله جوادی آملی، احمد آذری قمی، سید جعفر کریمی، هادی معرفت، اسماعیل صالحی مازندرانی، سید علی محقق داماد، محمد محمدی گیلانی و ده‌ها عالم فاضل از جمله شاگردان این بزرگوار می‌باشند. میرزا هاشم آملی همچنین در امور سیاسی و مبارزه علیه رژیم ستم‌شاهی بسیار فعال بود و نقش مثبتی در حمایت از امام راحل (ره) و انقلاب اسلامی داشته است.

آثاری چون بدایع الافکار، حاشیه بر عروة الوثقی، کتاب الصلاة و تقریرات دروس آیت الله حائری از وی به جای مانده است. سرانجام این عالم ربانی در چهارم رمضان سال 1413 ق برابر با هفتم اسفند 1371 ش در 91 سالگی دار فانی را وداع گفت و در مسجد بالاسر حرم حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شد.

* تولد میرزا عبدالحسین قدسی، شاعر ادیب و خوشنویس (1287 ق)

اشاره:

میرزا عبدالحسین قدسی، فرزند میرزا محمدعلی خوشنویس اصفهانی و برادر میرزا حسن، میرزا ابوالقاسم و میرزامهدی قدسی که همه در خط نسخ خوشنویس بوده و آثار خطی و چاپی از خود باقی گذاشته‌اند ولی هیچ‌یک به درجه خوشنویسی پدر نبوده‌اند. وی در شب چهارم رمضان ۱۲۸۷ ق چشم به جهان گشود.

میرزا عبدالحسین قدسی، ادیب فاضل و شاعر، جامع فضایل و کمالات صوری و معنوی و از جمله فرهنگیان اصفهانی بود که با تأسیس مدرسه قدسیه (یکی از قدیمی‌ترین مدارس جدید اصفهان)، فرهنگ جدید را در این شهر هنرپرور پی‌ریزی نمود. وی علاوه بر نوشتن خط نسخ و رقاع، در علوم ادبی نیز ید طولائی داشته و گاهی نیز شعری می‌گفته است.

کتاب «تحفة الفاطمیه» و کتاب «شرعیات» جهت مدارس جدید؛ از جمله آثار چاپی به‌جای مانده از میرزا عبدالحسین می‌باشد. از آثار خوشنویسی وی نیز می‌توان به قرآن و زبیری کوچک مذهب عالی روغنی نسخ کتابت خفی عالی. و - رقاع کتابت خفی

عالی بلکه ممتاز با رقم: «... اشیر الی به کتابة القرآن الحکیم... الحاج میرزا محمد هاشم امام الجمعة والجماعة. کتبه عبدالحسین الاصفهانی» اشاره کرد.

میرزاعبدالحسین قدسی پس از عمری خدمت به فرهنگ و هنر این مرز و بوم؛ سرانجام در شب یکشنبه پنجم صفر سال ۱۳۶۶ق دنیای فانی را وداع گفت و چشم از جهان فرو بست. وی در تکیه تویسرکانی گورستان تخت فولاد اصفهان مدفون است. ماده تاریخ وفات میرزاعبدالحسین به این شرح است: لما فقدت ادبیا قل لرحلته / عبدالحسین اتی فی جنةالقدس.

* 21 ژوئن درگذر تاریخ

* اعلام تشکیل نیروی واکنش سریع توسط امریکا و اعزام این نیروهای به خاورمیانه (1979م)